

IV. Atribuții și responsabilități ale autorităților publice locale în starea generală de urgență/alertă din cauza unei pandemii

Generalități

Este cunoscut faptul că mediul înconjurător și societatea umană suportă adesea acțiunea unor fenomene extreme periculoase cu origine diferită, naturală sau antropică, ce pot produce dereglări distructive și brutale în anumite sisteme sau situații prestabilite.

Omul trăiește permanent într-un mediu în care este expus unei mari diversități de situații mai mult sau mai puțin periculoase, generate de numeroși factori.

Datele statistice arată că în ultimele trei decenii, la nivel planetar, diferitele dezastre au determinat moartea a peste 8 milioane de persoane, boli și suferințe pentru mai mult de 1 miliard de oameni, pierderi și distrugeri de bunuri materiale de sute de miliarde de dolari. În medie, anual, dezastrele reprezintă cauză a 25 000 de morți și a circa 3 miliarde dolari distrugeri economice.

Creșterea efectivă a frecvenței evenimentelor naturale catastrofice care se constată în prezent, cât și a costurilor lor globale, poate fi pusă pe seama mai multor factori:

- episoade ciclice care guvernează diferitele hazarde naturale la nivel planetar;
- creșterea globală a populației, concentrarea sa în mari aglomerări urbane;
- creșterea vulnerabilității comunităților umane, cu precădere în puncte/centre industriale-factori de risc (centrale nucleare, laboratoare de cercetare etc.)
- deficiențe privind previziunea prin insuficiența măsurilor și activităților de prevenire.

Etimologic, termenul de hazard provine de la cuvântul arab « az-zahr », care înseamnă joc de zaruri.

Hazardele se caracterizează printr-o serie de atribute care le conturează dimensiunea spațio-temporală și energetică :

- **magnitudinea** - depășirea unui anumit prag de acceptabilitate, a unei limite valorice dincolo de care pot apărea prejudicii aduse omului sau bunurilor sale duce la apariția fenomenelor extreme;
- **frecvența** - reprezintă gradul de repetabilitate al unui eveniment de o magnitudine dată;
- **viteza de manifestare** - este intervalul dintre primul moment al manifestării unui hazard și momentul său maxim;
- **temporalitatea** - însușirea evenimentelor pe o linie continuă de la cele aleatoare la cele periodice.

Vulnerabilitatea pune în evidență cât de mult sunt expuși omul și bunurile sale în fața diferitelor hazarde, indică nivelul pagubelor pe care poate să le producă un anumit fenomen și se exprimă pe o scara cuprinsa între 0 și 1, cifra 1 exprimând distrugerea totală a bunurilor și pierderile totale de vieți omenești din arealul afectat.

Distrugerea mediului determină o creștere a vulnerabilității. Spre exemplu, despăduririle determină o intensificare a eroziunii și alunecărilor, producerea unor viituri mai rapide și mai puternice și o creștere a vulnerabilității așezărilor și căilor de comunicații.

Riscul este definit ca fiind probabilitatea de expunere a omului și a bunurilor create de acesta la acțiunea unui anumit hazard de o anumită mărime. Riscul reprezintă nivelul probabil de pierderi de vieți omenești, numărul de răniți, pagubele produse proprietăților și activităților economice de un anumit fenomen natural sau grup de fenomene, într-un anumit loc și într-o anumită perioadă. Elementele la risc sunt reprezentate de populație, de proprietăți, căi de comunicație, activități economice etc., expuse riscului într-un anumit areal.

Riscul poate să fie exprimat matematic, ca fiind produsul dintre hazard, elementele de risc și vulnerabilitate:

$$R = H \times E \times V$$

în care R = risc, H = hazard, E = elemente expuse la risc, V = vulnerabilitate.

Hazardul biologic (Biohazardul) este reprezentat de *epidemii* (din l. latină epidemia, și l. franceză épidémie) și de *invaziile de insecte*.

Epidemiile sunt caracterizate prin imbolnavirea în masa ale populației, datorita unor agenti patogeni cum sunt virusii, rickettsiile, bacteriile, fungii și protozoarele.

O pandemie poate fi definita ca o epidemie globala, aceasta producandu-se în momentul aparitiei unui nou tip de virus, care se raspandeste în mod similar cu virusii cunoscuti. Deoarece virusul este nou, sistemul imunitar uman va avea imunitate scazuta, sau chiar inexistentă, în fata noului virus.

Până astăzi, ultima pandemie, cea de gripă AH1N1 (gripa porcină/ gripa mexicană), a fost declarată de OMS în anul 2009. S-a încheiat în august 2010, dar a continuat să facă victime în fiecare sezon.

Cea mai severă pandemie din ultimul secol a fost în 1918, în timpul gripei spaniole. Circa 500 de milioane de oameni au fost infectați, adică o treime din populația mondială de atunci. 50 de milioane de oameni au murit în toată lumea.

România s-a confruntat cu epidemii, dar și cu amenințări de pandemii, exemplele elocvente fiind: neuroinfecția West Nile în anul 1996, meningita cu 3/23 Enterovirus Echo în 1999, antrax în 2000, apariția infecției gripale cu un nou serotip gripal sau amenințarea epidemiei de gripă aviară H5N1.

Pandemia poate fi rezultatul - aflat în evoluție permanentă - combinării între virusul de origine animală și celui de origine umană sau poate fi generată în urma mutațiilor progresive ale unui virus de origine animală.

Cazul clasic de extindere al unei pandemii se desfășoară în valuri succesive, cu o perioadă de instalare între 2-4 săptămâni și cu o durată de 8 – 12 săptămâni la o diferență de câteva luni sau mai mult. Pe de altă parte, din cauza globalizării schimburilor este posibilă o extindere a pandemiei fără valuri succesive.

Descrierea virusului SARS-CoV-2

Cunoscut și sub denumirea de coronavirus Wuhan, focar de pneumonie chineză sau pneumonie Wuhan a început pe 12 decembrie 2019 în centrul orașului Wuhan, China, atunci când a apărut un grup de persoane cu pneumonie de cauză necunoscută, a fost legat în principal de proprietarii de tarabe care lucrau la piața de pește Huanan, care vindeau și animale vii.

Ulterior, oamenii de știință chinezi au izolat un nou coronavirus, denumit 2019-nCoV, care s-a dovedit a fi cel puțin 70% similar în secvența genelor SARS-CoV.

În Wuhan, în decembrie 2019, un grup inaugural de cazuri care prezentau simptomele unei „pneumonii de cauză necunoscută” a fost legat de piața de comerț cu ridicata a produselor alimentare din Huanan, care avea o mie de standuri care vindeau pește, pui, fazani, lilieci, marmote, șerpi veninoși, căprioare localizate și organele iepurilor și ale altor animale sălbatice (ye wei, carne de tufă). Ipoteza imediată a fost că acesta a fost un nou coronavirus dintr-o sursă animală (o zoonoză).

Coronavirusurile circulă în principal printre animale, dar se știe că evoluează și infectează oamenii ca în cazurile de sindrom respirator acut sever (SARS) și sindromul respirator din Orientul Mijlociu (MERS) împreună cu patru coronavirusuri care provoacă simptome respiratorii ușoare similare cu răcelile obișnuite. S-a demonstrat că toate coronavirusurile infectate la oameni se răspândesc de la om la om.

În 2002, un focar de SARS, care a început în China a dus la peste 700 de decese în întreaga lume. Virusul își are originea în liliecii de potcoavă, apoi se transmite oamenilor prin civete de pe piețele de animale vii și cu ajutorul câtorva super-răspânditori și călătorii aeriene internaționale, ajuns până în Canada și Statele Unite. Ultimul caz de SARS a avut loc în 2004. La acea vreme, China a fost criticată de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) pentru tratarea epidemiei; din 2000, OMS a coordonat reacțiile internaționale împotriva acestei boli și a altor boli noi, inclusiv MERS și gripa porcină din 2009. La zece ani de la debutul SARS, coronavirusul legat de dromedar-cămilă, MERS, a dus la peste 850 de decese în 27 de țări.

Asocierea focarului Wuhan cu o mare piață de fructe de mare și animale a dus la prezumția ca boala să aibă o sursă de animale. Aceasta s-a soldat cu teama că va fi similară cu focarul SARS anterior, o îngrijorare agravată de așteptarea unui număr mare de călători pentru Anul Nou Chinez, care a început la 25 ianuarie 2020. La 30

ianuarie, coronavirusul Wuhan a fost declarat o urgență globală pentru sănătate de către OMS.

Primele cazuri de coronavirus din România și Republica Moldova au fost confirmate pe 26 februarie și respectiv 7 martie 2020. Pe 11 martie 2020 Organizația Mondială a Sănătății a declarat că focarul de coronavirus a devenit o pandemie.

V. Instituirea stării de urgență și declararea stării de alertă. Context și implicații

Structuri organizatorice

În contextul pandemiei COVID-19, luând în considerare experiența țărilor grav afectate de evoluția virusului și măsurile care au avut impact pozitiv în limitarea răspândirii acestuia și care au vizat acțiuni în planul sănătății publice, concomitent cu limitarea sau întreruperea activităților socioeconomice neesențiale, dar mai ales îngrădirea exercitării unor drepturi și libertăți fundamentale, fără de care celelalte acțiuni desfășurate nu ar fi putut avea efectul scontat, prin Decretul nr.195/16.03.2020(M-Of.212/2020) Președintele României a instituit *starea de urgență la nivel național*.

Începând cu data de 15 mai 2020, prin **Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență nr. 24/ 14.05.2020** s-a declarat **starea de alertă** la nivel național, pe o perioadă de 30 de zile.

Regimul stării de alertă este reglementat de OUG 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, cu referire la *"...punerea de îndată în aplicare a planurilor de acțiuni și măsuri de prevenire, avertizare a populației, limitare și înlăturare a consecințelor situației de urgență"* în scopul creării cadrului legislativ pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, asigurarea și coordonarea resurselor umane, materiale, financiare și de altă natură necesare restabilirii stării de normalitate.

Potrivit dispozițiilor art. 4¹ din OUG nr. 68/2020 și ale art. 2 din Legea nr. 55/2020, *starea de alertă* reprezintă răspunsul la o situație de urgență de amploare și intensitate deosebită, determinată de unul sau mai multe tipuri de risc, constând într-un ansamblu de măsuri cu caracter temporar, proporționale cu nivelul de gravitate manifestat sau prognozat al acesteia și necesare pentru prevenirea și înlăturarea amenințărilor iminente la adresa vieții, sănătății persoanelor, mediului înconjurător, valorilor materiale și culturale importante ori a proprietății.

In activitatea de prevenire si gestionare a situatiilor de urgenta produse de manifestarea unei pandemii pe teritoriul la nivel județean sunt implicate urmatoarele structuri:

- *Comitetul Judetean pentru Situatii de Urgenta;*
- *Comitetele locale pentru Situatii de Urgenta;*
- *Serviciile profesionale si voluntare pentru situatii de urgenta;*
- *Institutiile publice deconcentrate si/sau descentralizate reprezentate in CJSU;*
- *Celulele de urgenta ale operatorilor economici sursa de risc sau a operatorilor economici a caror functionare este vitala desfasurarii normale a activitatilor sociale;*

- Unitatile sanitare din judet cu toate structurile din subordine;
- Unitatile sanitar veterinare din judet cu toate structurile din subordine;
- ONG-uri cu obiect de activitate acordarea primului ajutor sau sprijin in interventia in situatii de urgenta.

Potrivit O.M.S.1094/2005 privind **Planul național de intervenție în pandemia de gripă și constituirea *Comitetului național și a comitetelor județene de intervenție în caz de pandemie de gripă***, pentru gestionarea operationala a problemelor sanitare si implementarea actiunilor de raspuns, la nivel național a fost aprobată structura planului, iar la nivelul județean au fost constituite entitățile sus-menționate.

Obiectivul fundamental al *Planului județean de urgență în caz de pandemie* îl constituie protejarea populației împotriva unei pandemii de gripă și vizează îndeplinirea următoarelor atribuții intersectoriale:

- pregătirea autorităților și a populației pentru furnizarea unui răspuns rapid și credibil în cazul unui pandemii de gripă având la bază rezultatele cercetărilor științifice în domeniu;
- detectarea unei apariții de virus gripal în perioada de alertă a pandemiei și oprirea răspândirii acestuia în vederea limitării numărului de persoane infectate și asigurării condițiilor optime de îngrijire a bolnavilor la domiciliu sau, după caz, în spital sau în alte spații amenajate;
- oprirea pe cât posibil a fenomenului de răspândire a virusului în timpul pandemiei, asigurarea mijloacelor optime de prevenire și a condițiilor adecvate de îngrijire a populației;
- stabilirea atribuțiilor autorităților publice județene și locale, precum și a celorlalte structuri aflate în subordinea sau în coordonarea acestora, pentru asigurarea coordonării și conducerii acțiunilor, continuității activității și a funcțiilor de sprijin;
- inventarierea forțelor, mijloacelor și a altor categorii de resurse ce vor fi puse la dispoziția autorităților implicate în managementul riscului, la nivel național și teritorial;
- menținerea încrederii populației în autoritățile publice competente, printr-un proces de comunicare bine coordonat, transparent și continuu;
- valorificarea experienței rezultate ca urmare a producerii unor evenimente reale și a organizării exercițiilor naționale sau internaționale pe această problemă;
- menținerea capacității operative a structurilor implicate în gestionarea situațiilor de urgență pentru îndeplinirea misiunilor specifice stabilite în competență și intervenția în sprijinul populației.

Comitetele județene de interventie in caz de pandemie de gripa, au de regulă, următoarea componenta:

- director adjunct medicină preventivă din DSP;
- șef compartiment epidemiologie din DSP;

- șefi ai clinicilor universitare/secțiilor cu profil de boli infecțioase, medicină internă, pediatrie, pneumologie;
- un reprezentant al colegiului județean al farmaciștilor;
- șef laborator județean microbiologie al DSP;
- un reprezentant al casei județene de asigurări de sănătate;
- un reprezentant medical al MAI, din cadrul centrelor medicale județene, respectiv al municipiului București, din rețeaua proprie;
- un reprezentant medical al MAI;
- un reprezentant al structurii medicale din SRI;
- un reprezentant al structurii medicale din SIE;
- un reprezentant al autorității județene sanitar-veterinare;
- președintele asociației județene a medicilor de familie;
- directorul stației de salvare județene;
- un reprezentant al mass-media.

Responsabilități privind managementul situațiilor de urgență generate de pandemie

Prefectul județului:

- asigura aplicarea și respectarea la nivel teritorial a hotărârilor CNSU, precum și ale ordinelor ministrului administrației și internelor;
- coordonează, în condițiile legii, acțiunile și activitățile de asigurare și/sau restabilire a ordinii publice;
- duce la îndeplinire măsurile de pregătire și intervenție;
- utilizează fondurile special alocate de la bugetul de stat în scopul bunei desfășurări a activităților de intervenție în situații de criză;
- verifică măsurile întreprinse de primari și de președintele consiliului județean;
- dispune inventarierea și monitorizarea periodică a persoanelor vulnerabile care risca să fie izolate la domiciliu în caz de contactare a bolii.

Consiliul Județean :

- aproba modul de utilizare a rezervei bugetare și a fondurilor speciale necesare intervenției și reconstrucției în situații de criză;
- asigura cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes județean în domeniul ordinii publice, al situațiilor de urgență, precum și în domeniul protecției și refacerii mediului;
- la instituirea stării de urgență, tine evidența bunurilor supuse rechizitei, aflate în proprietatea persoanelor fizice, și comunica, la cererea beneficiarilor sau prefectului, date privind existența, starea și caracteristicile acestora;
- pune la dispoziția MAI date și informații cu privire la evidența persoanelor din județ. Direcția de Sănătate Publică este principalul responsabil în elaborarea și implementarea activităților de răspuns în situație de pandemie.

Primarii localitatilor:

- se consulta in permanenta cu reprezentantii institutiei prefectului si Directiei de Sanatate;
- pun in aplicare masurile de protectie la nivel local, bazandu-se in acest sens pe resursele locale si pe voluntarii de orice fel.

Consiliile locale:

- asigura coordonarea institutiilor si serviciilor publice de interes local si a societatilor comerciale si regiilor autonome de interes local;
- gestioneaza serviciile furnizate catre cetateni de serviciile comunitare;
- contribuie la asigurarea ordinii publice;
- coordoneaza actiunile serviciilor de urgenta voluntare;
- pune la dispozitia MAI date si informatii cu privire la evidenta persoanelor din teritoriul de competenta.

Stabilirea atribuțiilor autorităților publice responsabile cu gestionarea riscurilor epidemiologice/ pandemice:

- a) capacitatea momentană de asigurare a îngrijirilor pentru copii și adulți afectați în comunități, precum și a personalului propriu;
- b) acoperirea și flexibilitatea serviciilor medicale de urgență;
- c) legăturile între sistemul de îngrijiri de sănătate și departamentele de sănătate publică inclusiv de supraveghere și diagnostic de laborator;
- d) educația și pregătirea (inclusiv exercițiile de pregătire);
- e) constituirea de Comitete Speciale pentru îngrijiri de sănătate, ca un punct central pentru planificare, pregătire și răspuns coordonat.

Aceste comitete speciale vor include reprezentanții ai spitalelor, ai organizațiilor profesionale ale medicilor și asistenților și ai organizațiilor de îngrijiri, organizații de îngrijiri la domiciliu, facilităților de îngrijiri îndelungate, farmaciștilor, personalului medical de urgență și oficialităților de sănătate.

Echipele de planificare de la nivelul organizațiilor și a celor de la nivelul comunităților trebuie să fie familiarizate cu starea pregătirilor pentru pandemie de gripă de la nivel național și local și cu planurile de răspuns pentru a asigura că elementele critice ale planurilor sunt corespunzătoare. Se impune inventarierea forțelor, mijloacelor și a altor categorii de resurse ce vor fi puse la dispoziția autorităților implicate în managementul riscului.

Managementul resurselor din întreaga comunitate poate fi facilitat prin existența unui sistem de urmărire în timp real pentru monitorizarea impactului pandemiei asupra spitalelor din comunitate. În cursul unei pandemii sistemul de urmărire care va fi stabilit încă din perioada interpandemică va colecta și comunica informații referitoare la:

- a) numărul de paturi de ATI disponibile, ventilație mecanică (pentru adulți și pentru copii);
- b) numărul de paturi medicale disponibile (pentru adulți și pentru copii);
- c) numărul de paturi disponibile în unitățile de primire a urgențelor (monitorizate și nemonitorizate);
- d) numărul mediu zilnic de pacienți și timpul de așteptare la unitatea de primire a urgențelor;
- e) numărul de pacienți care așteaptă să fie internați (UPU, cabinete, etc.);
- f) numărul de spitale repartizate la un UPU;
- g) capacitate morgă;
- h) lipsirile de materiale medicale sau de echipamente de protecție;
- i) menținerea încrederii populației în autoritățile publice competente, într-un proces de comunicare bine coordonat, transparent și continuu predominant prin mass-media;
- j) valorificarea experienței rezultate ca urmare unor evenimente reale pe această problematică;
- k) depistarea și controlul precoce, de preferință de către rețeaua specializată de epidemiologie, a primelor cazuri de infectare umană, importate sau autohtone, și a contactelor acestora cu ajutorul rețelei de supraveghere epidemiologică;
- l) limitarea, pe cât posibil, a călătoriilor în țări afectate, controlul monitorizat la nivelul punctelor de trece a frontierei, limitarea deplasărilor și aplicarea măsurilor de prevenție a fazelor pre-pandemice;
- m) limitarea contactelor în locuri cu o mare densitate a populației, care favorizează infectarea (diminuarea sau oprirea temporară a transportului în comun, închiderea instituțiilor și unităților de învățământ, amânarea manifestărilor culturale-sportive sau de altă natură);
- n) administrarea în funcție de priorități, corespunzător caracteristicilor epidemiologice, atât profesioniștilor care își desfășoară activitatea în medii cu grad ridicat de expunere, cât și persoanelor cu predispoziție specială spre infectare, care sunt susceptibile de a dezvolta complicații sau forme grave ale bolii ori de a favoriza răspândirea epidemiei;
- o) obligativitatea profesioniștilor expuși mediului de risc, precum și a populației în general, de a respecta măsurile de protecție și de igienă în caz de boală virală transmisibilă pe cale respiratorie;
- p) elaborarea programului de organizare și adaptare a sistemului de sănătate în caz de pandemie (Ghidul pentru spitale și alte facilități cu paturi este destinat să sprijine eforturile de planificare a răspunsului la pandemia de gripă a furnizorilor de îngrijiri de sănătate, sistemelor de îngrijiri de sănătate, spitalelor, a facilităților de îngrijiri cronice, a căminelor de bătrâni și a altor grupuri care vor asigura servicii medicale ca o parte a răspunsului la o pandemie de gripă).

Așa cum este recomandat pentru autoritățile locale de sănătate publică care își întocmesc planurile lor de pregătire și răspuns, organizațiile private trebuie să-și

întocmească propriile lor planuri stabilind echipe speciale de planificare care pot include factori de decizie, grupuri importante de responsabili și pe aceia care au experiența tehnică specifică.

Organizațiile respective vor lua în considerare desemnarea unui coordonator care va servi ca punct de contact pentru planificarea în caz de pandemie de gripă;

- a) organizarea adecvată a triajelor, în sensul izolării la domiciliu sau la spital a pacienților, în cazul creșterii numărului persoanelor îmbolnăvite, în funcție de standardele de triaje elaborate (CMI-uri, Centre de permanență, altele);
- b) mobilizarea unor unități de îngrijire medicale și socială pentru a asigura coordonarea serviciilor de îngrijire atât spitalicească, cât și la domiciliu sau în spații special amenajate a persoanelor afectate;
- c) mobilizarea la capacitate maximă a instituțiilor și unităților de sănătate publică;
- d) utilizarea optimă a rezervelor de medicamente constituite în prealabil;
- e) asigurarea aprovizionării adecvate cu medicamente, materiale medicale, echipamente de protecție și altele asemenea, la toate unitățile sanitare;
- f) creșterea capacității operaționale a altor structuri cu atribuții în asigurarea funcțiilor de sprijin;
- g) desemnarea unui medic de medicina muncii care să urmărească și să îndrume activitatea preventivă în fiecare instituție publică (cu implicații majore în managementul situațiilor de urgență);
- h) diseminarea unui afiș electronic prin adresele de e-mail și prin internet (postarea pe site-urile instituțiile publice) care să informeze asupra măsurilor preventive de primă necesitate, la îndemâna întregii populații;
- i) asigurarea unui consens social permanent a eticii.

O pandemie este o situație excepțională care va necesita definirea unor priorități de acces la serviciile sanitare, un efort de solidaritate la toate nivelurile și un angajament total din partea profesioniștilor a căror activitate implică un contact direct cu bolnavii. Într-o astfel de situație, este necesar să se ajungă la un consens în ceea ce privește valorile etice comune pentru a asigura coeziune societății, cum ar fi:

- a) datoria societății de a proteja profesioniștii și pe toți cei expuși riscurilor în timpul exercitării profesiei (inclusiv familiile acestora și colaboratorii ocazionali din serviciul public) și de a asigura viitorul familiilor celor care ar putea deveni victime ale epidemiei; o acceptare de către populație a principiului prioritizării de acces la resursele disponibile limitate, inclusiv în ceea ce privește produsele sanitare și aducerea acestora la cunoștința publicului de îndată ce au fost stabilite;
- b) eliminarea stigmatizării persoanelor bolnave izolate sau a celor aflate în carantină; o pregătirea serviciilor funerare pentru a face față situației dacă se impune.

VI. Domenii de responsabilitate și principii generale de intervenție în situații de urgență

Managementul tipurilor de risc implică identificarea tipurilor de risc și a riscurilor asociate, stabilirea autorităților responsabile, pe tipuri de risc, stabilirea domeniilor de acțiune ale autorităților responsabile, pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul la eveniment și refacerea/reabilitarea situației, precum și repartizarea funcțiilor de sprijin.

Gestionarea situațiilor de urgență reprezintă identificarea, înregistrarea și evaluarea riscurilor/tipurilor de risc și a factorilor determinanți ai acestora, înștiințarea factorilor interesați, avertizarea populației, limitarea, înlăturarea sau contracararea factorilor de risc și nu în ultimul rând a efectelor negative și a impactului produs de evenimentele negative/exceptionale pe care le pot genera.

Într-o altă ordine de idei, managementul situațiilor de urgență înseamnă aplicarea unor politici, proceduri și practici care au ca obiective identificate analiza, evaluarea, tratarea, monitorizarea și reevaluarea riscurilor în vederea reducerii acestora astfel încât comunitățile umane (cetățenii) să poată trăi, munci și satisface trebuințele și aspirațiile într-un mediu fizic și social durabil. Altfel spus, managementul situațiilor de urgență are ca „prioritate zero” creșterea gradului de securitate civilă.

În acest context, *Hotărârea Guvernului nr. 557/2016 stabilește clar responsabilitățile ce revin autorităților și instituțiilor publice pentru asigurarea managementului tipurilor de risc pe cinci domenii de acțiune:*

- **prevenire** – ansamblul acțiunilor desfășurate de autoritățile responsabile, care vizează identificarea, evaluarea și reducerea riscurilor de producere a situațiilor de urgență, în scopul protejării vieții, mediului și bunurilor împotriva efectelor negative ale acestora;
- **pregătire** – ansamblul de măsuri și acțiuni prealabile, subsumate activităților de prevenire și răspuns, cu caracter permanent, desfășurate de autoritățile responsabile;
- **răspuns** – ansamblul acțiunilor desfășurate de autoritățile responsabile pentru planificarea, organizarea, coordonarea și conducerea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pentru limitarea și înlăturarea efectelor negative ale situației de urgență, până la restabilirea stării provizorii de normalitate;
- **investigare/evaluare post-eveniment** – ansamblul acțiunilor desfășurate de autoritățile responsabile pentru stabilirea și cuantificarea efectelor, cauzelor și circumstanțelor care au determinat producerea situației de urgență sau evenimente asociate acesteia.

De asemenea, *tipurile de risc se repartizează în funcție de domeniul de*

competență al autorităților responsabile, potrivit anexei nr. 1 a hotărârii.

Autorități responsabile, pe tipuri de risc:

- autoritățile și organele de specialitate ale administrației publice centrale, inclusiv structurile teritoriale aflate în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea acestora;
- autoritățile administrației publice locale;
- operatorii economici titulari de autorizație.

De asemenea, tipurile de risc se repartizează în funcție de domeniul de competență al autorităților responsabile, potrivit anexei nr. 1 a actului normativ.

Prin excepție, în situații de urgență generate de manifestarea simultană a mai multor tipuri de risc sau de manifestarea unor tipuri de risc, altele decât celei identificate, la solicitarea șefului Departamentului pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Comitetul național pentru situații speciale de urgență poate stabili responsabilități inclusiv pentru alte ministere și organe ale administrației publice centrale și locale decât cele prevăzute în anexa nr. 1 a hotărârii.

La nivel teritorial, gestionarea cu maxima eficiență a situațiilor de urgență ce pot apărea presupune printre altele și întocmirea unui document denumit: Planul de analiză și acoperire a riscurilor și a Structurii-cadru a Planului de analiză și acoperire a riscurilor.

În acest scop, Inspectoratul General Pentru Situații de Urgență, prin inspectoratele județene/al municipiului București pentru situații de urgență, urmăresc punerea în aplicare a prevederilor ORDINULUI nr. 132 din 29.01.2007 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare a Planului de analiză și acoperire a riscurilor și a Structurii-cadru a Planului de analiză și acoperire a riscurilor.

Responsabilitățile privind analiza și acoperirea riscurilor revin tuturor factorilor care, potrivit legii, au atribuții ori asigură funcții de sprijin privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență în profil teritorial.

PAAR se întocmesc de comitetul județean/al municipiului București pentru situații de urgență, respectiv de către comitetele locale pentru situații de urgență și se aprobă de către consiliul județean/Consiliul General al Municipiului București, respectiv de către consiliile locale, corespunzător unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă.

PAAR se întocmesc și se aprobă în termen de maxim 60 zile de la aprobarea de către prefect a "*Schemei cu riscurile teritoriale din unitatea administrativ-teritorială*", elaborată de inspectoratul județean/al municipiului București pentru situații de urgență și se actualizează la fiecare început de an sau ori de câte ori apar alte riscuri decât cele analizate sau modificări în organizarea structurilor care, potrivit legii, au atribuții ori asigură funcții de sprijin privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență în profil teritorial.

Prefecții, primarul general al municipiului București și primarii răspund de asigurarea condițiilor necesare elaborării PAAR.

Pentru sprijinirea activității de analiză și acoperire a riscurilor, consiliile județene/Consiliul General al Municipiului București și consiliile locale pot comanda specialiștilor în domeniu elaborarea de studii, prognoze și alte materiale de specialitate.

După elaborare și aprobare, PAAR se pun la dispoziția secretariatelor tehnice permanente ale comitetelor județene/al municipiului București/locale pentru situații de urgență, iar extrase din documentele respective se transmit celorlalte instituții și organisme cu atribuții în prevenirea și gestionarea riscurilor generatoare de situații de urgență, acestea având obligația să cunoască, în părțile care le privesc, conținutul planurilor și să le aplice, corespunzător situațiilor de urgență specifice.

Inspectoratele județene/al municipiului București pentru situații de urgență, prin centrele operaționale, asigură pregătirea, organizarea și coordonarea acțiunilor de răspuns, precum și elaborarea procedurilor specifice de intervenție, corespunzătoare tipurilor de riscuri generatoare de situații de urgență.

Operatorii economici, instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale și alte structuri din unitatea administrativ - teritorială au obligația de a pune la dispoziție comitetelor pentru situații de urgență toate documentele, datele și informațiile solicitate în vederea întocmirii PAAR.

Documentele, datele și informațiile a căror divulgare poate prejudicia siguranța națională și apărarea țării ori este de natură să determine prejudicii unei persoane juridice de drept public sau privat se supun regulilor și măsurilor stabilite prin legislația privind protecția informațiilor clasificate.

Principiile managementului situațiilor de urgență sunt:

- a) previziunea și prevenirea;
- b) prioritatea protecției și salvării vieții oamenilor;
- c) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- d) asumarea responsabilității gestionării situațiilor de urgență de către autoritățile administrației publice;
- e) cooperarea la nivel național, regional și internațional cu organisme și organizații similare;
- f) transparența activităților desfășurate pentru gestionarea situațiilor de urgență, astfel încât acestea să nu conducă la agravarea efectelor produse;
- g) continuitatea și gradualitatea activităților de gestionare a situațiilor de urgență, de la nivelul autorităților administrației publice locale până la nivelul autorităților administrației publice centrale, în funcție de amploarea și de intensitatea acestora;
- h) operativitatea, conlucrarea activă și subordonarea ierarhică a componentelor Sistemului Național.

VII. Importanța și rolul serviciilor voluntare în situații de urgență

Potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 88/2001 cu modificările ulterioare, structurile specializate în domeniul apărării împotriva incendiilor și al protecției civile, subordonate autorităților administrației publice centrale și locale sunt *serviciile publice comunitare profesionale și voluntare pentru situații de urgență*.

Serviciile profesionale pentru situații de urgență se constituie în județe și în municipiul București ca servicii publice deconcentrate în subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

Serviciile voluntare pentru situații de urgență se constituie ca servicii publice descentralizate în subordinea consiliilor locale ale municipiilor, orașelor și comunelor și funcționează sub coordonarea primarului, la nivel local.

Serviciile de Urgență și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență fac parte din forțele de protecție ale sistemului de securitate națională și au următoarele scopuri principale:

- **apărarea vieții, bunurilor și mediului împotriva dezastrelor;**
- **realizarea măsurilor de protecție și intervenție în situații de urgență.**

În vederea organizării, înzestrării, funcționării și îndeplinirii atribuțiilor legale de către serviciile voluntare pentru situații de urgență, autoritățile administrației publice centrale și locale **au obligația de a prevedea, distinct, în proiectele bugetelor proprii, resursele financiare necesare** (OG88/2001, art.19).

Potrivit prevederilor art.19 și 22 din OMAI 75/2019, în funcție de compunere, serviciile voluntare se clasifică după cum urmează:

- a) **servicii tip V1** - la nivelul unităților administrativ-teritoriale care au în evidență un număr de cel mult 1.000 de gospodării și/sau clădiri de locuit colective;
- b) **servicii tip V2** - la nivelul unităților administrativ-teritoriale care au în evidență un număr cuprins între 1.000 și 3.000 de gospodării și/sau clădiri de locuit colective;
- c) **servicii tip V3** - la nivelul unităților administrativ-teritoriale care au în evidență un număr de peste 3.000 de gospodării și/sau clădiri de locuit colective.

Serviciile tip V2 au obligația să se doteze cu o autospecială de stingere cu apă și spumă, iar serviciile tip V3, cu minimum două autospeciale de stingere cu apă și spumă.

Serviciile voluntare care dețin una sau mai multe autospeciale de stingere cu apă și spumă, dar nu au obligația dotării cu aceasta/acestea, se pot constitui ca

servicii de tip V2 sau tip V3, indiferent de numărul de gospodării și/sau clădiri de locuit colective din sectorul de competență.

Serviciul voluntar se încadrează cu personal angajat pe funcțiile specifice și personal voluntar.

Personalul angajat pe funcții specifice deține calificarea sau competențele profesionale ale acelor funcții, atestate potrivit reglementărilor în vigoare.

Funcția de șef serviciu voluntar se încadrează, în mod obligatoriu, cu personal angajat pe această funcție, iar funcția de conducător autospecială se încadrează cu personal angajat pe această funcție sau cu personal angajat pe alte funcții în cadrul autorității publice locale, care deține competențele specifice funcției, atestate potrivit reglementărilor în vigoare.

Modul 2

VIII. Protecția populației civile în situații de urgență. Analiza. Evaluarea. Luarea deciziilor. Fluxul informațional

Introducere

Omul trăiește permanent într-un mediu în care este expus unei mari diversități de situații mai mult sau mai puțin periculoase, generate de numeroși factori.

Una dintre cele mai periculoase tendințe ale epocii contemporane este creșterea frecvenței, intensității și a consecințelor hazardurilor naturale.

Conform aprecierilor, în timpul de față pierderile directe și indirecte în urma acestora constituie 250 000 de victime anual, iar pre-judiciul economic - de la 50 până la 100 milioane de dolari SUA.

Prejudiciile economice provocate de toate tipurile de hazarduri au fost evaluate în anii 1950 și 1990 la 4 și corespunzător 40 miliarde dolari SUA anual. Peste 80% din aceste pierderi se datorează hazardurilor determinate de vreme, climă și apă, adică de furtuni, inundații, secete etc.

În perioada anilor 1992-2001 nu mai hazardurile determinate de vreme, climă și apă au generat peste 622 000 de victime și au influențat asupra existenței a două miliarde de oameni, de asemenea, au lăsat milioane de oameni fără adăpost, au adus boli, sărăcie și multe suferințe.

În 2016, catastrofele naturale au afectat peste 445 de milioane de oameni la nivel mondial, iar datele preliminare furnizate de baza de date privind dezastrele internaționale EM-DAT arată că, în primul trimestru al anului 2017, alte 80 de milioane de persoane au fost afectate de 149 de dezastre, în 73 de țări. Conform estimărilor Băncii Mondiale, dezastrele naturale implică costuri de 520 de miliarde de dolari (442 de miliarde de euro) pe an pentru economia mondială.

Din analizele efectuate de oamenii de știință rezultă faptul că în următorii 20 de ani schimbările climatice vor atinge un punct ireversibil. Astfel, la nivel global, temperatura va suferi creșteri semnificative, ceea ce va avea ca rezultat negativ răspândirea bolilor și dăunătorilor cu efecte dramatice asupra sănătății și hranei populației planetei. În același timp precipitațiile vor avea o manifestare aleatorie, acestea scăzând sau crescând în diferite zone ale globului, ceea ce va duce la apariția secetei sau a inundațiilor cu efecte devastatoare.

Romania este o țară cu riscuri catastrofice mari, aflându-se pe locul 87 din 171 în topul țărilor cu cele mai mari riscuri de catastrofe naturale, potrivit celui mai recent studiu al World Risk Report. Acest clasament, întocmit pentru 171 de țări din toată

lumea, prezintă riscul ca cetățenii unei anumite țări să devină victime ale unui dezastru, în urma unor calamități naturale precum cutremure, furtuni, inundații, seceta ori creșteri ale nivelului mării.

Hazardurile naturale constituie niște manifestări extreme ale unor fenomene naturale, cum ar fi *cutremurele, furtunile, inundațiile, alunecările de teren, secetele*, care au o influență directă asupra vieții fiecărei persoane, asupra societății și a mediului înconjurător în ansamblu. În cazurile în care hazardurile creează distrugerii de amploare și pierderi de vieți omenești, ele sunt denumite **dezastre** sau **catastrofe naturale**.

Efectele acestor fenomene sînt atît de mari, încît efortul de depășire a acestora doar cu resurse locale este insuficient. În aceste situații sînt necesare intervenții rapide din partea unor echipe speciale de nivel național și internațional. Se consideră că un fenomen natural extrem poate fi numit dezastru în cazul în care sînt înregistrate cel puțin 10 pierderi de vieți omenești sau 50 de persoane rănite și dacă pagubele materiale se evaluează la peste un milion de dolari. Reducerea efectelor acestor dezastre implică studierea interdisciplinară a hazardurilor, a vulnerabilității, riscului și, în mod deosebit, desfășurarea unor ample acțiuni de informare și educare a populației.

În anul 1982, Enrico L. Quarantelli susținea că, în noua abordare, „pe lângă categoria hazardurilor naturale a fost adăugată o nouă categorie, cea a incidentelor și *accidentelor tehnologice*. Acestea sunt dezastrele determinate de eroarea umană și de greșelile colective”.

Mai târziu, Kathleen J. Tierney, Michael K. Lindell și Ronald W. Perry extindeau analiza, subliniind faptul că „dezastrele cauzate de agenți tehnologici constituie o categorie aparte, deoarece, pe de o parte, modelele sociale și comportamentale care apar în situații de urgență și dezastru de natură tehnologică diferă de cele observate în cazul dezastrului natural, iar, pe de altă parte, acele tipuri de evenimente tind să difere din punct de vedere al consecințelor pe termen scurt și lung”.

Prin urmare, cele două tipuri de hazarduri sunt distincte atît în privința cauzelor, cît și în cea a reacțiilor și consecințelor. Totuși, potrivit teoriei lui David McEntire, hazardurile naturale și cele tehnologice pot genera anumite relații de înlănțuire.

O schemă simplă ar putea fi următoarea:

1. *hazardurile naturale pot declanșa alte hazarduri naturale;*
2. *hazardurile naturale pot declanșa alte hazarduri tehnologice;*
3. *hazardurile tehnologice pot declanșa alte hazarduri naturale/ecologice;*
4. *hazardurile naturale/ecologice pot declanșa alte hazarduri biologice/naturale;*
5. *hazardurile provocate de om/civile pot declanșa alte hazarduri tehnologice/biologice;*
6. *alte combinații unice.*

În concepția ONU, **hazard tehnologic** este un „*pericol cu origine în accidente industriale sau tehnologice, proceduri periculoase, deteriorarea infrastructurii sau în activități umane care pot cauza pierderi de vieți sau răni, distrugerea proprietății, dezordine socială și economică sau degradarea mediului*”.

Acest tip de hazard are ca sursă activitatea desfășurată de om, mai precis este legat de intervenția omului în natură, cu scopul de a utiliza elementele cadrului natural în interes propriu. Exemple în acest sens ar putea fi: activități ce pot duce la poluare industrială, activități nucleare și radioactivitate, emisii și deversări toxice, distrugerii de baraje, accidente de transport, industriale sau tehnologice (explozii, incendii, dispersii).

În ultimii ani, structurile specializate pentru intervenția în situații de urgență din România, s-au confruntat cu o serie de riscuri nonmilitare, care pot genera situații de urgență cu amenințare directă asupra securității naționale, rezultând necesitatea reanalizării, la nivelul Guvernului României a modului de conducere și coordonare a acestor intervenții deosebit de complexe. Astfel, a rezultat faptul, că este necesară o coordonare unitară a structurilor de răspuns în situații de urgență care amenință securitatea națională, la nivelul Guvernului României, de către viceprim-ministrul pentru securitate națională. A fost înființat, la nivelul Executivului, Departamentul pentru situații de urgență, care desfășoară activități de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență, condus de către un specialist în domeniu, secretar de stat, numit prin decizie a prim-ministrului conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.1 din 2014, art.1. Intervenția în astfel de situații de urgență presupune cooperarea la toate nivelurile ierarhice cum sunt ministerele, instituții cu atribuții în materie, specialiști și experți din diferite domenii de activitate, precum și asigurarea și coordonarea tuturor resurselor (materiale, umane financiare etc.) necesare restabilirii stării de normalitate.

Din punct de vedere legal, *managementul situației de urgență reprezintă ansamblul activităților desfășurate și procedurile utilizate de factorii de decizie, instituțiile și serviciile publice abilitate pentru identificarea și monitorizarea surselor de risc, evaluarea informațiilor și analiza situației, elaborarea de prognoze, stabilirea de variante de acțiune și implementarea acestora în scopul restabilirii situației de normalitate.*

Gestionarea situațiilor de urgență reprezintă identificarea, înregistrarea și evaluarea riscurilor/tipurilor de risc și a factorilor determinanți ai acestora, înștiințarea factorilor interesați, avertizarea populației, limitarea, înlăturarea sau contracararea factorilor de risc și nu în ultimul rând a efectelor negative și a impactului produs de evenimentele negative/exceptionale pe care le pot genera.

Într-o altă ordine de idei, managementul situațiilor de urgență înseamnă aplicarea unor politici, proceduri și practici care au ca obiective identificate analiza, evaluarea, tratarea, monitorizarea și reevaluarea riscurilor în vederea reducerii acestora astfel încât comunitățile umane (cetățenii) să poată trăi, munci și satisface

trebuințele și aspirațiile într-un mediu fizic și social durabil. Altfel spus, managementul situațiilor de urgență are ca „prioritate zero” creșterea gradului de securitate civilă.

Începând cu anul 2004, pe teritoriul României, în scopul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență, a asigurării și coordonării resurselor umane, materiale, financiare și de altă natură necesare restabilirii stării de normalitate, a fost înființat (în baza O.G. nr.21/2004 cu modificările ulterioare) *Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență(S.N.M.S.U.)*.

Este organizat de autoritățile administrației publice și se compune dintr-o rețea de organisme, organe și structuri abilitate, constituite pe niveluri sau domenii de competență, cu următoarea alcătuire:

- *Comitetul national pentru situații speciale de urgență/ Comitetul national pentru intemperii și calamități (după caz);*
- *Comitetele ministeriale și ale altor instituții publice centrale pentru situații de urgență;*
- *Comitetele județene pentru situații de urgență, respectiv Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență;*
- *Comitetele locale pentru situații de urgență.*
- *Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;*
- *Servicii de urgență profesionale și servicii de urgență voluntare;*
- *Centre operative și centre de coordonare și conducere a intervenției;*
- *Comandantul acțiunii.*

Comitetele pentru situații de urgență sunt organisme inter-instituționale de sprijin al managementului, asigurat de către conducătorii acestora. Acestea se vor organiza și funcționa la nivel central și la nivel local.

Comitetele ministeriale și ale altor instituții publice pentru situații de urgență (compuse din persoane cu putere de decizie, experți și specialiști din aparatul propriu), sunt constituite și funcționează sub conducerea miniștrilor, respectiv a conducătorilor instituțiilor publice centrale.

Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență – compus din primarul general, primarii de sectoare, șefi de servicii publice deconcentrate, descentralizate și de gospodărie comunală, manageri ai unor instituții, regii autonome și societăți comerciale care îndeplinesc funcții de sprijin în gestionarea situațiilor de urgență, precum și manageri ai agenților economici care, prin specificul activității, constituie factori de risc potențiali. Comitetul se constituie sub îndrumarea prefectului;

Comitetele județene pentru situații de urgență – formate din: președintele consiliului județean, șefi de servicii deconcentrate, descentralizate și de gospodărie comunală și alți manageri ai unor instituții și societăți comerciale de interes județean care îndeplinesc funcții de sprijin în gestionarea situațiilor de urgență, precum și

manageri ai agenților economici care, prin specificul activității, constituie factori de risc. Comitetul județean se constituie, sub îndrumarea prefectilor.

Comitetele locale pentru situații de urgență – la nivelul municipiilor, orașelor, sectoarelor municipiului București și al comunelor – membri: viceprimarul, secretarul comunei, orașului sau municipiului, după caz și reprezentanți ai serviciilor publice și ai principalelor instituții și agenți economici din unitatea administrativ-teritorială respectivă, precum și manageri sau conducători ai agenților economici, filialelor, sucursalelor ori punctelor de lucru locale, care, prin specificul activității, constituie factori de risc. Comitetul se constituie sub conducerea primarului și cu avizul prefectului.

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) – organ de specialitate al Ministerului Afacerilor Interne, asigură coordonarea unitară și permanentă a activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență. Prin Centrul Operațional Național asigură secretariatul tehnic permanent al Comitetului Național pentru Intemperii și Calamități și coordonarea unitară a intervențiilor pentru Comitetul Național pentru Situații Speciale de Urgență și îndeplinește funcțiile de monitorizare, evaluare, înștiințare, prealarmare, alertare și coordonare tehnică operațională la nivel național a structurilor cu atribuții în managementul situațiilor de urgență;

Pentru coordonarea și conducerea acțiunilor pe timpul apariției situațiilor de urgență, la nivel central se activează *Centrul Național de Coordonare și Conducere al Intervenției*, structură destinată sprijinului deciziei, structură care se activează la dispoziția Șefului Departamentului pentru Situații de Urgență (MAI) și care încorporează specialiști și experți, reprezentanți ai structurilor centrale prezente în cadrul CNCI/CNSSU.

Centre operative – la nivelul ministerelor, al altor instituții publice centrale cu atribuții și funcții complexe în gestionarea situațiilor de urgență – îndeplinind aceleași funcții ca și IGSU, în domeniile de competență ale ministerelor și instituțiilor publice centrale la nivelul cărora funcționează.

Celule de urgență – constituite pe timpul situațiilor de urgență la nivelul societăților comerciale periclitată sau afectate, care conlucrează cu structurile Sistemului Național.

Managementul situațiilor de urgență funcționează după următoarele principii:

- Prevenirea și previziunea;
- Protejarea și salvarea vieții populației;
- Respectarea libertăților și drepturilor fundamentale ale omului;
- Asumarea responsabilității în ceea ce privește managementul situațiilor de urgență;
- Continua cooperare la nivel regional, național și internațional între organizații și organisme similare;

- Activitățile care se desfășoară în vederea gestionării situațiilor de urgență trebuie să fie transparente, astfel încât acestea să nu producă o acutizare a efectelor deja existente;
- Gradualitatea și continuitatea acțiunilor de management al situațiilor de urgență, de la stadiul autorităților instituțiilor publice locale până la nivelul instituțiilor publice centrale, în funcție de cât de intense și ce amploare au acestea;
- O activă conlucrare și o subordonare din punct de vedere ierarhic a componentelor ce alcătuiesc Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență.

IX. Scopul și concepția acțiunilor de înștiințare, avertizare și alarmare

A. ÎNȘTIINȚAREA - *activitatea de transmitere a mesajelor de înștiințare despre iminența producerii sau producerea dezastrelor și/sau a conflictelor armate către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, în scopul evitării surprinderii și al realizării măsurilor de protecție și cuprinde:*

- Înștiințarea despre iminența producerii sau producerea unor dezastre – vizează iminența declanșării sau declanșarea unor *tipuri derisc*¹;
- Înștiințarea despre pericolul atacului din aer – vizează introducerea situațiilor de alarmă aeriană și încetarea alarmei;
- Înștiințarea despre utilizarea mijloacelor chimice, biologice, nucleare, radiologice, convenționale și neconvenționale – vizează pericolul contaminării și direcția de deplasare a norului toxic.

Înștiințarea este un atribut al fiecărei persoane juridice, existând deci obligația acestora de a asigura mijloace de înștiințare necesare din surse ale bugetului propriu și care să devină operative prin conectarea la sistemul care se creează în cadrul localității respective. Aceste mijloace sunt:

- căi și circuite telefonice închiriate permanent sau preluate temporar din sistemul de telecomunicații teritoriale;
- centrale telefonice;
- posturi telefonice; - radiotelefoane;
- receptoare radio, telefoane mobile etc.

B. AVERTIZAREA – *constă în aducerea la cunoștința populației a informațiilor despre iminența producerii sau producerea unor dezastre și se realizează de către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, pe baza înștiințării transmise de către structurile abilitate.*

Avertizarea se realizează de către autoritățile administrației publice locale, prin mijloacele de avertizare specifice, ca urmare a înștiințării efectuate de Centrul Operațional Județean (C.O.J.) al Inspectoratelor pentru Situații de Urgență al Municipiului București/județene sau pe baza informațiilor sau avertizărilor primite de la operatorii economici sursă de risc sau populație.

În anul 2018 D.S.U. a desfășurat activități pentru implementarea la nivel național a Sistemului de avertizare a populației în situații de urgență „RO-ALERT”. Sistemul RO-ALERT permite difuzarea de mesaje de tip Cell Broadcast pentru avertizarea și alarmarea populației în situații de urgență, conform prevederilor legale.

Sistemul RO-ALERT este folosit în situații majore în care viața și sănătatea cetățenilor sunt puse în pericol, cum ar fi fenomene meteo extreme, inundații amenințătoare, atac terorist sau alte situații care amenință grav comunitățile.

Conținutul mesajului de avertizare și informațiile legate de zona în care acesta trebuie difuzate sunt transportate prin legături private de interconectare a Sistemului RO-ALERT cu rețelele operatorilor de telefonie mobilă.

Tehnologia Cell Broadcast, pe care se bazează Sistemul RO-ALERT, permite ca antenele de comunicații mobile din zona selectată să difuzeze mesajul de avertizare tuturor telefoanelor mobile care funcționează în aria de acoperire a acestora. Numele și numărul de telefon ale utilizatorilor telefoanelor mobile nu sunt necesare, așadar rămân necunoscute.

Transmiterea mesajelor de avertizare se poate realiza de la sediile DSU, CNCCI, IGSU respectiv din dispeceratele ISUJ.

Telefoanele mobile, compatibile cu tehnologia Cell Broadcast și funcționale în zona de acoperire a antenelor care difuzează alerta, vor afișa conținutul mesajului de avertizare în mod automat.

Modul de afișare a mesajului și sunetul notificării de primire a avertizării poate varia în funcție de tipul telefonului.

Mesajele RO-ALERT pot fi recepționate pe întreg teritoriul României acolo unde există semnal GSM 2G/3G/4G. Nu este necesară instalarea de aplicații pe telefoanele mobile. Nu contează dacă aveți servicii de tip abonament sau prepay și nu se percep costuri sau taxe pentru recepționarea mesajelor RO-ALERT. În situația în care telefonul nu este pornit sau nu are semnal, nu pot fi primite alerte.

C. PREALARMAREA. – *transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare către autorități despre probabilitatea producerii unor dezastre ori a unui atac aerian.*

Prealarmarea se realizează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență sau de serviciile de urgență profesionale, după caz, pe baza informațiilor primite de la Statul Major General (Statul Major al Forțelor Aeriene) și de la structurile specializate din cadrul categoriilor de forțe armate, pe baza planurilor de cooperare întocmite în acest sens, precum și de la structurile care monitorizează sursele de risc.

Prealarma aeriană se transmite atunci când țintele aeriene se găsesc la o distanță corespunzătoare timpului de zbor de 15 – 20 minute față de frontiera de stat a României.

Atunci când se declară starea de război și are loc un atac prin surprindere, primul mesaj de prealarmă aeriană și alarmă aeriană se transmite cu aprobarea ministrului afacerilor interne.

D. ALARMAREA.- *transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare a populației despre iminența producerii unor dezastre sau a unui atac aerian.*

Alarma aeriană se transmite atunci când țintele aeriene se găsesc la o distanță corespunzătoare timpului de zbor de 7 – 10 minute față de frontiera de stat a României.

Încetarea alarmei aeriene se transmite când țintele aeriene s-au depărtat de frontiera de stat a României, la o distanță corespunzătoare timpului de zbor de 7 -10 minute.

Alarmarea se realizează de către autoritățile administrației publice centrale ori locale, după caz, prin mijloace de alarmare specifice, pe baza înștiințării de la structurile abilitate.

Pe timpul dezastrelor alarmarea se execută în scopul protecției populației și bunurilor materiale din zonele amenințate și pentru luarea măsurilor inițiale pentru apărare și limitare a efectelor.

Pe timpul conflictului armat alarmarea se execută în scopul:

- *Protecției populației și bunurilor materiale din zonele în care urmează să se desfășoare acțiuni militare;*
- *Diminuării impactului asupra utilităților (energie electrică, alimentarea cu apă,etc.);*
- *Reducerii numărului de victime în rândul populației civile.*

Mesajele despre utilizarea mijloacelor chimice, biologice, nucleare, radiologice, convenționale și neconvenționale vizează pericolul contaminării, direcția de deplasare a norului toxic și se transmit pe baza datelor și informațiilor primite de la Statul Major General și structurile specializate din cadrul categoriilor de forțe ale armatei, pe baza planurilor de cooperare încheiate conform legislației în vigoare.

Principiile care stau la baza operațiunilor de înștiințare avertizare și alarmare sunt:

Oportunitatea– *se realizează prin mijloace și sisteme de avertizare și alarmare care să poată fi acționate imediat la apariția pericolului producerii unor dezastre sau atacurilor din aer, în scopul prevenirii populației în timp scurt.*

Autenticitatea– *presupune transmiterea semnalelor destinate prevenirii populației prin mijloace specifice numai de către personalul stabilit prin dispoziții scrise de Președintele Comitetului Local pentru Situații de Urgență.*

Stabilitatea– *presupune prevenirea populației și operatorilor economici în orice situație.*

Potrivit acestui principiu, Comitetul Local pentru Situații de Urgență va adopta măsurile necesare pentru:

- a) menținerea mijloacelor de alarmare în permanentă stare de funcționare;

- b) folosirea mai multor tipuri de mijloace de alarmare a căror funcționare să fie asigurată de cel puțin trei surse energetice diferite: rețea industrială, grupuri electrogene, acumulatori, aer comprimat, abur, carburanți și altele asemenea;
- c) verificarea periodică a dispozitivelor de acționare a mijloacelor de alarmare;
- d) readucerea la starea de funcționare, în timp scurt, a sistemelor și mijloacelor de alarmare afectate în urma atacurilor din aer;
- e) intensitatea acustică a semnalelor de alarmare să fie cu cel puțin 6–10 dB mai mare decât zgomotul de fond.

Prioritatea– presupune înștiințarea, avertizarea și alarmarea în funcție de importanța strategică sau în funcție de expunerea la tipurile de risc identificate și analizate în **Planul de analiză și acoperire a riscurilor la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale**.

Potrivit acestui principiu, mijloacele de alarmare existente vor asigura:

Tipuri de risc:				
Prioritatea:	Naturale: 	Tehnologice: 	Biologice: 	Atacuri din aer:
URGENȚA I	Evacuarea/adăpostirea populației din zonele/obiectivele unde aceste operațiuni se impun în timp scurt			
URGENȚA a-II-a	Protecția valorilor de patrimoniu relocabile			
URGENȚA a-III-a	Măsuri de auto-protecție la obiective ce pot genera riscuri asociate riscurilor principale și/sau de interes vital			

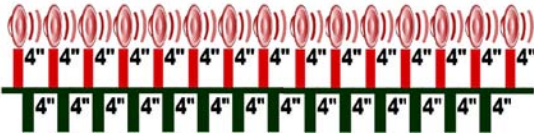
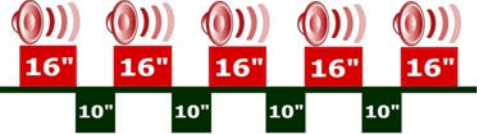

Mesajele de avertizare și alarmare se transmit obligatoriu, cu prioritate și gratuit prin toate sistemele de telecomunicații, posturile și rețelele de radio și de televiziune, inclusiv prin satelit și cablu, care operează pe teritoriul României, la solicitarea președinților comitetelor pentru situații de urgență, conform protocoalelor încheiate în acest sens cu operatorii de comunicații.

Documentația aferentă amplasării și instalării sirenelor se prezintă spre avizare Inspectoratului General pentru Situații de Urgență – Serviciul Înștiințare, Alarmare și Evacuare cu 30 zile înainte de lansarea formalităților legale de contractare a lucrărilor de proiectare.

Semnalele de alarmare au durata de 2 minute pentru toate mijloacele de alarmare acustice cu excepția sirenelor cu aer comprimat la care durata este de 1 minut.

Mijloacele de înștiințare și alarmare sunt acționate numai de persoanele nominalizate în planurile locale de înștiințare a populației pentru a se evita în acest mod posibilitatea creării de semnale false.

Semnalele de alarmare acustice a populației, instituțiilor publice și operatorilor economici sunt:

<p>PREALARMĂ AERIANĂ</p> 	<p>3 sunete a 32 secunde fiecare, cu pauză de 12 secunde între ele</p> <p><i>Prealarmarea populației despre apariția pericolului imediat de lovire a obiectivului (localității) respectiv</i></p>
<p>ALARMĂ AERIANĂ</p> 	<p>15 sunete a 4 secunde fiecare, cu pauză de 4 secunde între ele</p> <p><i>Prevenirea populației despre apariția pericolului imediat de lovire a localității</i></p>
<p>ALARMĂ LA DEZASTRE</p> 	<p>5 sunete a 16 secunde fiecare, cu pauză de 10 secunde între ele</p> <p><i>Prevenirea populației asupra pericolului produs de dezastre naturale</i></p>
<p>ÎNCETAREA ALARMEI</p> 	<p>sunet continuu, de aceeași intensitate, cu durata de 2 minute</p> <p><i>Înștiințarea populației despre încetarea stării de pericol</i></p>